

ความเป็นมาและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในเมียนมาร์

Background and Resolution of Ethnic Conflict in Myanmar

ประชา สุตพรพต¹

Pracha sutpanpot

บทคัดย่อ

ความเป็นมาของความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในเมียนมาร์เป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ของชาติในอดีตที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นำไปสู่การไม่สามารถปรองดองกันเมื่อได้รับอิสรภาพ การช่วงชิงก่อตั้งรัฐทำให้เกิดความขัดแย้งยืดเยื้อยาวนานนำไปสู่ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ การพยายามแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ด้วยกระบวนการสร้างสันติภาพของเมียนมาร์ที่เริ่มต้นด้วยกระบวนการประชาธิปไตยในเมียนมาร์ในปัจจุบัน ภายใต้ข้อตกลงสันติภาพทวิภาคีจากกลุ่มชาติพันธุ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ โดยบทบาทสำคัญกองทัพ รัฐบาลพลเรือน และกลุ่มชาติพันธุ์โดยรัฐบาลต้องได้รับการสนับสนุนจากกองทัพจึงจะประสบความสำเร็จ ขณะที่กองทัพมีผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ แม้รัฐบาลชุดใหม่เป็นประชาธิปไตยส่งสัญญาณเชิงบวกไปยังกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังมีปัญหาในการมีส่วนร่วม กระบวนการสันติภาพแม้เป็นวาระเร่งด่วนและสำคัญที่สุด แต่จะบรรลุข้อตกลงที่ยอมรับได้ต่อเมื่อผลประโยชน์ที่บรรจบกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ปัญหาของสถานการณ์จะคลี่คลายได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าทุกฝ่ายต้องพร้อมที่จะประนีประนอมจุดยืนของตนเพื่อประโยชน์ของสันติภาพและความมั่นคงในระยะยาวเพียงใด

คำสำคัญ: ความเป็นมา ,การแก้ไขปัญหา ,ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์, เมียนมาร์

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Corresponding author, e-mail: prachasudbrpht@gmail.com,Tel. 081-5784468

Abstract

The origin of ethnic conflicts in Myanmar is a result of the history of the nation in the past with cultural and ethnic differences, leading to the inability to reconcile when independence was gained. The struggle to establish a state led to prolonged conflicts, leading to violence from ethnic conflicts. Attempts to resolve ethnic conflicts through the peace process in Myanmar, which began with the current democratic process in Myanmar under bilateral peace agreements from ethnic groups, aim to maintain the stability of the political situation in the country. The important roles of the army, the civilian government, and ethnic groups by the government must be supported by the army in order to be successful. While the army has overlapping interests, even though the new government is democratic, it sends a positive signal to ethnic groups who still have problems in participating. The peace process, although an urgent and important agenda, will only reach an acceptable agreement when the interests of all parties involved converge. How well the problem of the situation will be resolved depends on how much all parties are willing to compromise their positions for the sake of long-term peace and stability.

Keywords: Background, Resolution, Ethnic Conflict, Myanmar

1. บทนำ

ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ถือเป็นความขัดแย้งทางสังคม(Social conflict) รูปแบบหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นการมีอคติ และการขาดการสื่อสารระหว่างกันอย่างเหมาะสมเพียงพอ เป็นผลให้เกิดการขัดกันหรือเข้ากันไม่ได้ทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่ม(Cultural incompatibility) ซึ่งอาจจะลุกลามไปสู่สภาวะของความหวาดกลัว/เกลียดชัง(Homophobia) ทั้งที่ซ่อนเร้นและที่เปิดเผยสู่การแสดงออกต่างๆ ทั้งนี้แม้ว่าความขัดแย้งจะถือเป็นสิ่งปกติที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ทว่าการจัดการความขัดแย้งที่ไม่มีประสิทธิภาพภายใต้ความหวาดกลัวเกลียดชังนั้นก็จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกันและลุกลามบานปลายได้ในที่สุด

นักมานุษยวิทยามีมุมมองต่อความขัดแย้งที่แตกต่างกันไป โดยนักมานุษยวิทยาจำนวนหนึ่งมองว่าความขัดแย้งภายในสังคมจะช่วยทำให้ระบบของสังคมนั้นยังคงดำรงอยู่ได้ ซึ่งมองว่าความขัดแย้งความแตกแยกในระดับท้องถิ่นหรือสังคมขนาดเล็กนั้นมีความสำคัญต่อระบบสังคมหนึ่งๆ โดยจะนำไปสู่การสร้าง ความกลมเกลียวทางสังคม(Social cohesion) ขึ้นมาได้ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ที่กว้างขึ้นไป แต่ในทางกลับกันนักมานุษยวิทยาอีกฝ่ายมองว่าความขัดแย้งทางสังคมคือสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา(Maladaptive) ความขัดแย้งมันถูกสร้างมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจุดอ่อนไหวภายในระบบสังคม(Strain) และความกดดันหรือสิ่งเร้าจากภายนอกในระบบสังคม(Stress) (Levine, 1961)

ในข้อมูลทางมานุษยวิทยาประเทศเมียนมาร์ประกอบขึ้นด้วยทั้งหมด135กลุ่มชาติพันธุ์ ดินแดนเทือกเขาสูงชันเหล่านี้เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยที่กระจายตัวกันอย่างเบาบาง มีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มบ้างในบางวาระบางโอกาสและมักจะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมสูง และมักจะผสมปนเป ความเชื่อต่างๆ เข้าด้วยกันจนมีลักษณะเด่นเฉพาะกลุ่ม กลุ่มคนใน135กลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างน้อย64กลุ่มภาษา จำแนกออกได้เป็น8กลุ่มหลักได้แก่ชาวพุทธระหม่า ซึ่งมีจำนวน 2 ใน 3 ของประชากร

ในเมียนมาร์ ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่กะฉิ่น, ไทใหญ่, จีน, ยะไข่, คะยา, กะเหรี่ยง และมอญ ปัจจุบันประเทศเมียนมาร์ประกอบด้วย 14 เขตการปกครอง จำแนกเป็น 7 เขตที่ประชาชนส่วนใหญ่อันดับหนึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์พม่า ซึ่งประกอบขึ้นจาก 9 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อยที่เรียกตนเองว่าพม่าหรือBurman มีประชากรคิดเป็น 68% ของประชาชนทั้งประเทศ และอีก 7 รัฐที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่พม่า ทั้ง 7 รัฐประกอบไปด้วย อันดับสองกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือฉานหรือไทใหญ่ที่ประกอบขึ้นจาก 33 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย(รวมทั้งกลุ่มชาวม้ง หรือเย้า, ขมุ, ก้อหรืออ้อก้อ, ลหุ, ปาโอ หรือ กะเหรี่ยงดำ, ฉานแดง, และว่า ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้กระจายตัวเข้ามายังดินแดนของไทย, สปป. ลาว และเวียดนาม) กลุ่มไทใหญ่นี้มีสัดส่วนประชากร 9% ของประชากรทั้งประเทศ อันดับที่3คือกะเหรี่ยง(Kayin / Karen) ที่มีประชากรราว 7% และมีกลุ่มชาติพันธุ์ย่อย 11 กลุ่ม ในขณะที่กะฉิ่น (Kachin) ประกอบขึ้นจาก 12 กลุ่มย่อย คะยา (Kayah) 9 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย ฉิ่น (Chin) ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ทางตอนเหนือสุดที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนต่อเนื่องจากเทือกหิมาลัยที่มีกลุ่มชาติพันธุ์กระจายตัวถึง 53 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย และกลุ่มที่น่าจะใกล้เคียงในทางพันธุศาสตร์แต่กลับแตกต่างอย่างยิ่งกับกลุ่มชาติเบงกาลี-โรฮิงญาที่ทางกรมพม่าไม่ยอมรับนั่นคือกลุ่มชาติพันธุ์ยะไข่ (Rakhine) ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศ ซึ่งประกอบขึ้นจาก 7 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย (ปิติ ศรีแสงนาม,2023)

ปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์นำไปสู่การก่อความไม่สงบทางชาติพันธุ์มีรากฐานทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้งมากในเมียนมาร์ จากการแบ่งแยกชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่ประเทศ โดยมีองค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ร่วมด้วย โดยที่กลุ่มชนกลุ่มน้อยจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบทางชาติพันธุ์เป็นคนในพื้นที่สูงเมื่อเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ของพม่าซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวพื้นราบ ความแตกแยกทางชาติพันธุ์และภาษาในประเทศได้รับการทำให้เป็นรูปธรรมในช่วงยุคอาณานิคม และยังถูกใช้โดยชนชั้นนำหลังการประกาศเอกราชเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองอีกด้วย ด้วยเหตุนี้การตีความหมายทางชาติพันธุ์และแนวคิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์ที่มีคุณธรรมและการแบ่งแยกจากผู้อื่นตามแบบแผนจึงหยั่งรากลึกลงเรื่อยๆ เมื่อเวลาผ่านไป ประกอบกับความไร้สามารถของชนชั้นนำหลังการประกาศเอกราชในการเอาชนะความแตกต่างทางชาติพันธุ์ การก่อความไม่สงบกระจายไปทั่วประเทศสะท้อนให้เห็นถึงการคงอยู่ของชาติพันธุ์ในฐานะเครื่องหมายสำคัญและแหล่งที่มาของความแตกแยกในรูปแบบทางการเมืองของประเทศในปัจจุบัน

2.ความเป็นมาของความขัดแย้งทางชาติพันธุ์

เมียนมาร์เป็นแหล่งรวมของประชากรที่หลากหลายเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายทิเบต-พม่าหรือจีน-ไทย แม้ว่าแบ่งออกเป็นกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาและกลุ่มย่อยหลายกลุ่มก็ตาม ประเทศเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษผ่านความขัดแย้งด้วยอาวุธ และถือว่าเป็นส่วนขยายของดินแดนอังกฤษในอินเดีย โดยการบริหารประเทศดำเนินการจากอินเดียจนถึงปีพ.ศ.2480 ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองจะปะทุขึ้นนอกจากนี้ การบริหารดังกล่าวไม่ได้อิงตามความเป็นจริงของพม่า (Taylor ,2007, p.70-72) สงครามอังกฤษ-พม่าครั้งแรกสิ้นสุดลงในปี1826 นำไปสู่การตั้งอาณานิคมในอารักขาและเทนนาเซอร์ริม (รัฐยะไข่และเขตตะนาวศรีในปัจจุบัน) และเปิดพรมแดนของพม่าให้ผู้อพยพจากอนุทวีปอินเดียเข้ามาได้ การอพยพนี้ส่งผลกระทบต่อพม่าในระยะยาว เนื่องจากชาวอินเดียค่อยๆ เข้ามาในประเทศและเริ่มทำงานอาชีพรวมทั้งงานในราชการท้องถิ่น ความคล่องแคล่วในภาษาอังกฤษและความคุ้นเคยกับกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติของอังกฤษทำให้พวกเขามีข้อได้เปรียบเหนือคนในท้องถิ่นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้ให้กู้เงินชาวเซตติยาร์ยังเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศและให้สินเชื่อเพื่อแลกกับหลักประกันซึ่งมักจะมาในรูปแบบของที่ดินทำการเกษตร การพัฒนาดังกล่าวส่งผลเสียต่อชุมชนผู้อพยพชาวอินเดียในเวลาต่อมา เนื่องจากความขุ่นเคืองจะค่อยๆ ก่อตัวขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปและปะทุขึ้นเป็นเหตุจลาจลต่อต้านเชื้อชาติชาวอินเดียในช่วงทศวรรษ 1960

ในรัฐยะไข่ทางตะวันตกของประเทศนี้ยังพบเห็นการอพยพระหว่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้ชุมชนชาวพุทธในท้องถิ่นต้องต่อสู้กับผู้อพยพจากเบงกอลและบังกลาเทศในเวลาต่อมา ซึ่งส่งผลให้มีความรู้สึกต่อต้านมุสลิมอย่างรุนแรงตามมาด้วย การล่าอาณานิคมของอังกฤษไม่ได้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ส่วนใหญ่แล้วได้เพียงการล่าอาณานิคมในพื้นที่ราบลุ่มเท่านั้นซึ่งต่อมาเรียกว่าพม่า แต่พื้นที่สูงที่มีป่าไม้และเสี่ยงต่อการเกิดมาเลเรียนั้นของชนกลุ่มน้อยกลับไปไม่ถึง อังกฤษจึงลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพกับพวกเขา และอนุญาตให้พวกเขาบริหารดินแดนของตนเองโดยใช้ระบบการปกครองทางอ้อม(Taylor, 2007, p.75) การบริหารที่มีความแตกต่างนี้ทำให้เกิดเมล็ดพันธุ์ของความแตกแยกระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ประกอบกับการที่อังกฤษชอบที่จะเกณฑ์ชาวเขาเข้ารับราชการทหาร เนื่องจากคุณสมบัติทางการทหาร ทำให้ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีตัวตนในกองทัพพม่าที่ไม่สมส่วน การพัฒนาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดอย่างลึกซึ้งและความไม่ไว้วางใจระหว่างชาวพม่าที่เป็นชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยในที่สุด ชาวพม่าถือว่าตนเองเหนือกว่าและไม่ไว้วางใจพวกเขา

จุดเริ่มต้นความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลพม่าในอดีต(เมียนมาร์)กับบรรดาชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 4 มกราคมพ.ศ. 2491 เมื่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เมียนมาร์) ได้รับเอกราชจากอังกฤษ หรือสหราชอาณาจักร แต่โครงสร้างของรัฐบาลในพม่าขณะนั้นเองยังคงอ่อนแอ กระทั่งในเดือนกุมภาพันธ์พ.ศ. 2491 ชาวกะเหรี่ยงจำนวนกว่า 400,000 คน ได้ประท้วงโดยสงบเพื่อแสดงความสามัคคี ในการจัดตั้งรัฐกะเหรี่ยง สามเดือนหลังจากได้รับเอกราชพรรคคอมมิวนิสต์พม่าเริ่มก่อการกบฏจับอาวุธขึ้นต่อสู้ และกลุ่มกะเหรี่ยงที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนได้เริ่มการต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราช การเกิดขึ้นขององค์กรป้องกันแห่งชาติกะเหรี่ยง เช่นกองทัพสหภาพกะเหรี่ยง(Karen National Union : KNU) ขึ้น ทำให้ความร่วมมือของชาวกะเหรี่ยงต่อรัฐบาลลดลง และความตึงเครียดต่างๆระหว่างชาวกะเหรี่ยงและรัฐบาลเกิดขึ้นอีก การสู้รบระหว่างทหารกะเหรี่ยงและพม่าเกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2491 รัฐบาลสันนิบาตเสรีภาพฯ พยายามเจรจากับกลุ่มกบฏคอมมิวนิสต์ และเปิดทางให้กลุ่มคอมมิวนิสต์เข้าร่วมในการเมืองระดับชาติ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2491 ได้มีการประชุมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่กองทัพกะเหรี่ยงเติบโตขึ้น และหยุดการก่อกบฏของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคมมีเหตุรุนแรงเกิดขึ้นระหว่างกะเหรี่ยงและพม่า เพราะทั้งสองฝ่ายต่างต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ซึ่งถือว่าเป็นปีที่มีความรุนแรงเกิดขึ้นมากในพม่า แต่ละกลุ่มต่างมีกำลังทหารเป็นของตนเอง และพยายามเพิ่มพื้นที่ปกครองโดยใช้ความรุนแรง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มฝ่ายขวาและนิยมตะวันตก ได้แก่กองทัพกะเหรี่ยง องค์กรป้องกันแห่งชาติกะเหรี่ยง กองโจรสันติภาพกะเหรี่ยง ตำรวจและกองกำลังสหภาพส่วนใหญ่ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นฝ่ายซ้ายและต่อต้านประเทศอังกฤษ ได้แก่รัฐบาลสันนิบาตเสรีภาพฯ ทหารพม่าบางส่วนในกองทัพ ซึ่งเป็นตำรวจที่ตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านกองทัพกะเหรี่ยงและตำรวจที่นิยมฝ่ายขวา กระทั่งในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2491 เกิดความรุนแรงขึ้นทั่วพม่า เจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษบางส่วนที่อยู่ในพม่าตะวันออกสนับสนุนการต่อสู้เพื่อเอกราชของประเทศพม่า ในขณะที่สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงได้ประกาศสงครามกับรัฐบาลทหารพม่า เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2492 ความขัดแย้งได้ดำเนินเรื่อยมาจนกระทั่งประชาชนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าได้รับบาดเจ็บเสียชีวิตจากสงครามเป็นจำนวนมาก (วีรส ประเสริฐธู, 2565)

หลังการประกาศเอกราชทางการเมืองเพียงไม่นาน นายพลอองซาน ผู้นำชาตินิยม พยายามบรรเทาความกลัวของชนกลุ่มน้อยโดยสนับสนุนโครงสร้างแบบสหพันธรัฐที่ให้อำนาจปกครองตนเองแก่รัฐชายแดน โดยจัดทำข้อตกลงปางโหลงในปี 1947 เพื่อรวมพม่าตอนบนและตอนล่างเข้าด้วยกัน เขาเสนออำนาจปกครองตนเองภายในอย่างเต็มที่แก่รัฐชินและฉานหรือชาน และยังเสนอให้มีเอกราชทางการเมืองภายในระยะเวลาสองปีหากการจัดการแบบสหพันธรัฐล้มเหลว การจัดการนี้ทำให้ผู้นำชาวพม่าพยายามแสวงหาอำนาจทางการเมืองและชนกลุ่มน้อยเริ่มไม่พอใจ กลุ่มแรกที่นำกองกำลังต่อต้านรัฐบาลกลางคือสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง

(KNU) ในปี 1949 และกองทหารของ KNU ที่เกือบจะยึดอย่างถาวรได้ก่อนที่กองกำลังเสริมจากรัฐกะฉิ่นจะมาถึง เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากภัยคุกคาม ทำให้สหภาพแตกสลายลงอย่างช้าๆ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ จัดตั้งกองกำลังกบฏส่วนตัวและขยายดินแดนออกไป โดยมีมักจะอยู่ตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่นจีน อินเดีย และไทย สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศก็แย่งแข่งขันกัน เนื่องจากนักการเมืองพม่าเริ่มชอบอำนาจสูงสุดของพม่าและศาสนาพุทธมากกว่าศาสนาอื่น เมื่อสถานการณ์แย่งชิงกัน กองทัพก็ก่อรัฐประหารครั้งแรกในปี 1959 และแต่งตั้งรัฐบาลรักษาการซึ่งอยู่ได้นานถึง 18 เดือน ในระหว่างการก่อรัฐประหารครั้งที่สองในปี 1962 กองทัพที่นำโดยพลเอกเนวินเข้ายึดอำนาจและยุติการปกครองโดยรัฐสภา รัฐบาลใหม่ได้ดำเนินนโยบายสังคมนิยมสุดโต่งและจัดตั้งพรรค BSPP ขึ้นเพื่อประสานนโยบายของตนเอง การมีกองกำลังชาตินิยมจีนจำนวนมากในรัฐฉาน ทำให้เกิดสงครามตัวแทนระหว่างคอมมิวนิสต์จีนและสหรัฐอเมริกาอย่างลับๆ ทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง นอกจากสังคมนิยมสุดโต่งแล้ว รัฐบาล BSPP ยังได้นำนโยบายต่างประเทศมาใช้ด้วยคือนโยบายความเป็นกลางผ่านการแยกตัวและตัดขาดตัวเองจากส่วนอื่น ๆ ของโลก (Ganesan, 2005, p. 31-32) ในขณะที่รัฐบาลไม่มีอำนาจที่จะหยุดยั้งสำนักข่าวกรองกลางของสหรัฐฯ จากการสนับสนุนกองกำลังชาตินิยมจีนในการต่อสู้กับกองกำลังคอมมิวนิสต์ ความหวังว่านโยบายความเป็นกลางเชิงนี้จะช่วยลดการแทรกแซงจากภายนอกในประเทศได้ ในที่สุดนโยบายการแยกตัวและการยึดครองเศรษฐกิจเป็นของชาติส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศตกต่ำลงอย่างมากและขัดขวางการพัฒนาของประเทศอย่างจริงจัง (Haacke, 2006, p.10)

3. ความพยายามแก้ไขความขัดแย้งในปัจจุบัน

การแก้ไขความขัดแย้งในปัจจุบันมาจากความคิดริเริ่มเพื่อสันติภาพจากปี 1988-2015 ที่คณะทหารที่เข้ามามีอำนาจหลังจากเนวินลงจากอำนาจในปี 1988 ได้เริ่มริเริ่มเร่งทำข้อตกลงหยุดยิงกับกองทัพชาติพันธุ์ขนาดใหญ่ โดยมีสาเหตุประการแรกการลาออกของเนวินและการตัดสินใจมอบอำนาจให้กับผู้นำรุ่นใหม่ทำให้เกิดช่องว่างทางการเมืองและความไม่แน่นอนที่จำเป็นต้องจัดการ ประการที่สองการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมกับการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยที่นำโดยนักศึกษาซึ่งถูกกองทัพปราบปรามอย่างรุนแรง (Kyaw, 2013) ประการที่สามพรรคคอมมิวนิสต์พม่า (BCP) ซึ่งต่อสู้กับรัฐบาลชุดก่อนได้ล่มสลายลง และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และโกกั้งซึ่งเป็นอาวุธของ BCP จะต้องถูกควบคุม ช่วงเวลาที่วุ่นวายนี้ในวงทางการเมืองภายในประเทศเกิดขึ้นพร้อมกับการกลับมาดูแลแม่ที่ป่วยขององซานซูจีที่ช่วยกระตุ้นและรวมกลุ่มฝ่ายค้านทางการเมืองที่อ่อนแอและแตกแยกให้รวมกัน

ในช่วงแรกที่ผลกระทบจากการล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์พม่า คณะทหารที่มีอำนาจได้แต่งตั้งพลเอก ชิน อุ่นต์ เพื่อเริ่มการเจรจาหยุดยิงทวิภาคีกับกองทัพกบฏหลายแห่ง ชิน อุ่นต์ดำรงตำแหน่งทั้งนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าหน่วยข่าวกรองทางทหาร (MI) ที่ทรงอำนาจจนกระทั่งถูกพลเอกอาวุโส ตาน ฉ่วย ปลดออกจากตำแหน่งในเดือนตุลาคม 2547 กระบวนการสร้างสันติภาพเกิดขึ้นก่อนการเริ่มต้นของประชาธิปไตยในปี 2553 เนื่องจากสมาชิกชั้นนำของกองทัพยังคงครองอำนาจในฐานะผู้ได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐบาลพลเรือน ในชุดต่อมา ความคิดริเริ่มของระบอบการปกครองทั้งสองประเภทจึงได้รับการจัดการร่วมกัน ในแบบผสมผสานอีกครั้ง เงื่อนไขของข้อตกลงหยุดยิงในช่วงแรกทำให้กลุ่มติดอาวุธได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการภายในพื้นที่ที่แบ่งแยกชัดเจนและต่อเนื่อง ยังได้รับอนุญาตให้เก็บอาวุธไว้และต้องแจ้งให้กองทัพทราบเมื่อเข้าสู่พื้นที่หยุดยิงเหล่านี้ กองทัพชาติพันธุ์รวม 20 กองได้ลงนามในข้อตกลงสันติภาพดังกล่าว (Steinberg, 2006) ความสำเร็จในช่วงแรกของรัฐบาลในการสรุปข้อตกลงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นในความสามารถในการล้มล้างกลุ่มที่หัวแข็งที่สุดสามกลุ่มให้ลงนามในข้อตกลงที่คล้ายกันในเดือนมีนาคม 2012 กลุ่มเหล่านี้คือกองทัพ

สหภาพกะเหรี่ยง(KNU) พรรคก้าวหน้าแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNPP) และแนวร่วมแห่งชาติชิน (CNF) (Ganesan, 2014, p.132)

ในเวลาเดียวกันกองทัพได้เปิดฉากโจมตีกองกำลังกบฏที่ปฏิเสธที่จะลงนามในข้อตกลงหยุดยิง ในขณะที่รัฐบาลยังได้เริ่มจัดการประชุมระดับชาติซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ แผนงานสู่ประชาธิปไตย 7 ประการที่ประกาศไว้ก่อนหน้านี้ในปี 2003 (Holiday ,2011,p. 82) พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy – NLD) ซึ่งได้รับชัยชนะทางการเมืองอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งในช่วงต้นปี 1990 กลับไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐบาล และกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนมากก็ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมงานดังกล่าวเช่นกัน คณะทหารที่นำโดยนายตาน ฉ่วย หวังว่าจะปลดอาวุธกลุ่มกบฏและให้พวกเขาเข้าร่วมในกองกำลังป้องกันชายแดน (BGF) ที่ตั้งทหารจากกองทัพและกองทัพกบฏเข้ามาร่วมด้วย ในขณะที่กลุ่มเล็กๆบางกลุ่มยอมรับข้อเรียกร้องนี้ แต่กลุ่มที่ใหญ่กว่า เช่นชาวคะฉิ่น กะเหรี่ยง ชาน และว่าได้ปฏิเสธข้อเรียกร้องดังกล่าวโดยสิ้นเชิง (South , 2008, p.11) ความพยายามของรัฐบาลที่จะเสริมสร้างข้อตกลงสันติภาพในระยะแรกให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นได้รับการสนับสนุนภายใต้รัฐบาลของเต็ง เส่ง ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ารับตำแหน่งในเดือนพฤศจิกายน 2553 การเลือกตั้งจัดขึ้นบางส่วนเพื่อให้มีระดับความชอบธรรมทางการเมืองในประเทศและระหว่างประเทศที่สูงขึ้นมากและยุติระบอบการคว่ำบาตรระหว่างประเทศที่กว้างขวางซึ่งบังคับใช้โดยประเทศตะวันตก

ในปี2536 แม้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่ของรัฐบาลใหม่จะมาจากกองทัพ แต่รัฐบาลได้เริ่มพยายามอย่างจริงจังที่จะจัดทำกระบวนการสันติภาพอย่างเป็นทางการ และนำกลุ่มกบฏชาติพันธุ์เข้าสู่กระบวนการสันติภาพระดับประเทศที่กว้างขึ้น ตามแนวคิดนี้เต็ง เส่งได้ออกพระราชกฤษฎีกาของประธานาธิบดีและจัดตั้งคณะกรรมการสันติภาพสองคณะ คณะแรกคือคณะกรรมการกลางเพื่อสันติภาพของสหภาพ ซึ่งอยู่ในรัฐสภาและมีประธานาธิบดีเป็นประธาน คณะกรรมการชุดที่สองคือคณะกรรมการงานเพื่อสันติภาพของสหภาพ ซึ่งมีรองประธานาธิบดีคนที่หนึ่ง ไช ม่วง คาม เป็นประธาน นอกจากนี้เต็ง เส่ง ยังได้จัดตั้ง “ศูนย์สันติภาพเมียนมาร์ (MPC)” ขึ้นเพื่อเป็นช่องทางในการประสานงานความพยายามของรัฐบาลและแต่งตั้งอู ออง มิน เป็นหัวหน้าผู้เจรจาการหยุดยิง (Ganesan ,2014, p.131) เจตนาของรัฐบาลไม่เพียงแต่จะรวมศูนย์กระบวนการสันติภาพเท่านั้น แต่ยังรวมศูนย์ไว้ในระดับชาติด้วย ตามวิสัยทัศน์นี้รัฐบาลพยายามรวมศูนย์กระบวนการสันติภาพไว้ในสามระดับคือ ระดับแรกจะมีการลงนามข้อตกลงทวิภาคีในระดับภูมิภาค จากนั้นข้อตกลงเหล่านี้จะถูกรวมไว้ในระดับรัฐให้สอดคล้องกับการแบ่งเขตการปกครองของประเทศออกเป็น 7 รัฐและ 7 ภูมิภาค และในที่สุดรัฐบาลจะจัดการประชุมระดับชาติเพื่อให้สัตยาบันข้อตกลงเหล่านี้ในรัฐสภาในระดับชาติ เดิมที NCA ที่มีการโฆษณาชวนเชื่อนี้มีแผนจัดขึ้นในเดือนเมษายน 2014 แต่การเจรจากับกลุ่มต่างๆ จำนวนมากยังคงดำเนินต่อไปโดยมีการเจรจากันหลายครั้ง มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้กระบวนการล่าช้า ประการแรกกลุ่มต่างๆ ไม่ไว้วางใจรัฐบาลและกองทัพทั้งหมดเนื่องจากขัดแย้งกันมานาน ประการที่สองข้อตกลงทวิภาคีกับกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดกลุ่มหนึ่ง คือกองทัพ/องค์กรเอกราชคะฉิ่น (KIO/KIA) ล้มเหลวในเดือนมิถุนายน 2554 และการต่อสู้ระหว่างรัฐบาลและกองทัพกบฏนี้ยังคงดำเนินต่อไป ส่งผลเสียต่อกระบวนการโดยรวมเพราะ KIO ยังมีอิทธิพลต่อกลุ่มเล็กๆ ผ่านทางสภาสหพันธ์สัญชาติแห่งสหพันธรัฐ (UNFC) ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่รวบรวมกลุ่มชาติพันธุ์ 11 กลุ่มเข้าด้วยกัน ในที่สุดกองทัพพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชาติเมียนมาร์ (MNDA - Kokang) ได้เปิดฉากโจมตีต่อกองกำลังของรัฐบาลในเมืองลอคโกงในเดือนมีนาคม 2558 การโจมตีครั้งนี้ส่งผลให้เจ้าหน้าที่รัฐบาลเสียชีวิตและบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก และยังส่งผลกระทบเชิงลบต่อกระบวนการดังกล่าวด้วย (Ganesan, 2015, p.278-279)

การโจมตีของ MNDAAs ทำให้กองทัพโกรธแค้นเนื่องจากกองทัพประกาศว่าจะยอมรับมอบตัวกลุ่มดังกล่าวทั้งหมดก่อนที่จะมีการเจรจาใดๆ เกิดขึ้น ทำให้กลุ่มอื่นๆ อีกสองกลุ่มที่ถูกระบุว่าสนับสนุน MNDAAs และปฏิเสธที่จะลงนามในข้อตกลงหยุดยิงถูกจัดการในลักษณะเดียวกัน กลุ่มทั้งสองนี้คือกองทัพอาระกัน (AA) และกองทัพปลดปล่อยแห่งชาติตะอาง (TNLA) ของกลุ่มชาติพันธุ์ปาหลอง กองทัพปฏิเสธที่จะรวมกลุ่มทั้งสามกลุ่มนี้ไว้ในการเจรจาหยุดยิงใดๆ นอกจากนี้กองทัพยังปฏิเสธที่จะรวมกลุ่มเล็กๆ สามกลุ่มด้วยเหตุผลว่ากลุ่มเหล่านี้เป็นองค์กรทางการเมืองที่ไม่มีกองทัพของตนเอง ได้แก่องค์กรแห่งชาติว่า สหภาพประชาธิปไตยลาหู่ และสภาแห่งชาติอาระกัน (Ganesan, 2015, p.279) ดังนั้นแม้ว่าผู้เจรจาการหยุดยิงจะมีท่าทีอย่างไร กองทัพก็ยังคงยืนยันกรานที่จะไม่รวมกลุ่มทั้งหกกลุ่มนี้จากข้อตกลงสันติภาพใดๆ ในความเป็นจริง กองทัพไม่ได้ตกลงกับผู้เจรจาจาก MPC เสมอไป บางครั้งถูกมองว่าใจกว้างเกินไปและเพิกเฉยต่อความจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสูญเสียทหารและการพิจารณาปฏิบัติการ ขณะที่ผู้เจรจาสันติภาพก็ไม่พอใจเช่นกัน เนื่องจากรัฐสภาไม่ได้รับการสรุปเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าว ในบางครั้งฝ่ายรัฐบาลกองทัพชาติพันธุ์ยังไม่ค่อยประสานงานกันในแนวทางปฏิบัติ โดยมีองค์กรจำนวนมากอ้างว่าเป็นตัวแทนผลประโยชน์ขององค์กร (Ganesan, 2015, p.279-280)

ในที่สุดมีเพียงแปดกลุ่มจากสิบหกกลุ่มที่รัฐบาลระบุให้รวมอยู่ในกระบวนการสันติภาพอย่างเป็นทางการเท่านั้นที่เข้าร่วม NCA โดยมีการลงนามในเดือนตุลาคม 2558 ก่อนที่รัฐบาลเต็งเส่งจะหมดวาระหลังจากการลงนามครั้งนี้ รัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ได้จัดตั้งการประชุมประสานงานการปฏิบัติตามข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศร่วมกัน จากการประชุมครั้งนี้ คณะกรรมการติดตามการหยุดยิงร่วมได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีหน้าที่ประสานงานกับผู้ลงนามและรัฐบาลในการเจรจาและปฏิบัติตามพิธีสารที่เกี่ยวข้องที่ได้ตกลงกันไว้ ในขณะที่รัฐบาลเต็งเส่งได้ทำให้กระบวนการสร้างสันติภาพเป็นทางการและลงนาม NCA ในปี 2015 แต่ประสบความสำเร็จในการนำกลุ่มต่างๆ เข้ามารวมกันได้เพียงแปดกลุ่มจากทั้งหมดสิบหกกลุ่มที่รัฐบาลหวังว่าจะนำเข้ามา ดังนั้น ข้อตกลงนี้จึงไม่ครอบคลุมทั้งหมด กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดที่เข้าร่วม NCA คือ KNU ในขณะที่กลุ่มที่ดุดองเสียงมากที่สุดคือ KIO จากนั้นยังมีกลุ่มต่างๆ เช่น กองทัพสหรัฐว่า (UWSA) ที่ปฏิเสธที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ โดยให้เหตุผลว่าข้อตกลงทวิภาคีก่อนหน้านี้ใช้ได้และไม่จำเป็นต้องแทนที่ด้วยข้อตกลงอื่น ผู้ที่ไม่ได้ลงนามยังยืนยันกรานว่ากลุ่มต่างๆ ทั้งหมดต้องมีส่วนร่วมในการเจรจาและข้อตกลง รวมถึง MNDAAs, AA และ TNLA

แต่กองทัพปฏิเสธคำร้องขอนี้จนถึงขณะนี้ ผู้เจรจาหยุดยิงของรัฐบาลยังโต้แย้งถึงการมีอยู่ของ “กลุ่มฝ่ายเหนือ” ในกลุ่มกบฏซึ่งหมายถึงกลุ่มว่า โกกิง ซาน และกะฉิ่น ซึ่งดูเหมือนจะได้รับอิทธิพลหรือสนับสนุนจากจีน โดยรัฐบาลพม่าเรียกกลุ่มกบฏทั้งหมดว่า “กองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์” รวมถึงกลุ่มอื่น เช่น แนวร่วมประชาธิปไตยของมวณักศึกษาพม่า และพรรคคอมมิวนิสต์พม่า ซึ่งไม่ได้ต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (President office, 2017)

4. ปัญหาและอุปสรรคในสถานการณ์ปัจจุบัน

แนวทางการสร้างสันติภาพของรัฐบาลที่นำโดยพรรคสันนิบาตชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ที่ผ่านมาประมาณหนึ่งปีแล้วนับตั้งแต่พรรคตั้งรัฐบาลในเดือนเมษายน 2559 แนวทางในการสร้างสันติภาพของ NLD จึงยังคงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ แม้ว่าแนวทางหลักหลายประการของนโยบายใหม่จะยังมองเห็นได้ชัดเจน แนวทางแรกคือรัฐบาลใหม่ไม่ดำเนินการเจรจาสันติภาพผ่าน MPC อีกต่อไป ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐบาลชุดก่อนในอย่างกึ่ง แต่ได้จัดตั้งหน่วยงานประสานงานของตนเองขึ้นในปีต่อๆ ระบุว่า “ศูนย์สันติภาพและการสร้างความปรองดองแห่งชาติ (National Reconciliation and Peace Centre - NRPC)” (Eleven

Newsmedia Myanmar, 2016b) นอกจากนี้ ชูจียังได้แต่งตั้งแพทย์ประจำตัวและที่ปรึกษา ดร. ทิน เมียว วิน ให้เป็นผู้เจรจากับกลุ่มชาติพันธุ์ของรัฐบาล เขาได้พบกับคณะผู้แทนเจรจาทางการเมือง (DPN) ของ UNFC ที่เชียงใหม่ในช่วงต้นเดือนมิถุนายน 2559 จากนั้นจึงวางตำแหน่งตัวเองเพื่อจัดการกับ UNFC หลังจากการประชุมสุดยอดที่ไมเจียน (Maijayan) ของกลุ่มในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม (Eleven Newsmedia Myanmar, 2016a) ในแง่นโยบายชูจีได้ส่งสัญญาณอย่างชัดเจนว่าการบรรลุสันติภาพกับกลุ่มชาติพันธุ์นั้นถือเป็นวาระสำคัญที่สุดสำหรับเธอในอนาคต

ตามแนวทางการณรงค์ที่เผยแพร่อย่างกว้างขวางเพื่อยกระดับและปกป้องผลประโยชน์ของชนกลุ่มน้อย ชูจีได้ริเริ่มโครงการที่โดดเด่นรวมถึงการจัดตั้ง “กระทรวงกิจการชาติพันธุ์” แม้จะลดจำนวนกระทรวงจาก 33 กระทรวงเหลือ 23 กระทรวง นอกจากนี้ยังแต่งตั้งนายเท็ด ลวิน ซึ่งเป็นชาวมอญ ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และยังได้ปรองดองกับกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยการเสนอชื่อผู้สมัครที่เป็นชนกลุ่มน้อยให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในรัฐบาลใหม่ ติ คุณ มยาด เป็นรองประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นชาวคะฉิ่นและมาจากพรรคสหภาพสามัคคีและการพัฒนา (USDP) ของกองทัพ ประธานสภาสูง มาน วิน ไซ ทัน เป็นชาวกะเหรี่ยง และเอ ธา ออง รองของเขาเป็นชาวพุทธะไซ่จากพรรคชาติอาระกัน (ANP) (Ganesan 2017) ความคิดริเริ่มเหล่านี้มีขึ้นเพื่อส่งสัญญาณถึงเจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลชุดปัจจุบันที่จะให้ชนกลุ่มน้อยเข้ามามีส่วนร่วมในอำนาจทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และเบี่ยงเบนความสนใจจากคำวิจารณ์ที่ว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันเป็นสถาบันที่สนับสนุนพม่าเช่นเดียวกับรัฐบาลชุดก่อนๆ หากกลยุทธ์นี้ประสบความสำเร็จ รัฐบาลจะสามารถจัดการกับสถานการณ์จากมุมมองเชิงโครงสร้างมากกว่ามุมมองเชิงชาติพันธุ์ ทำให้บรรลุข้อตกลงได้ง่ายขึ้นมาก

อย่างไรก็ตามกลยุทธ์นี้มีรอยร้าวจากแนวทางที่รัฐบาลชุดก่อนใช้ แต่ชูจีก็ยังคงดำเนินการตามความคืบหน้าที่เกิดขึ้นภายใต้ระบอบการปกครองชุดก่อนในเรื่องนี้โดยสนับสนุน NCA และคณะกรรมการติดตามร่วมและกำลังหาวิธีที่จะนำทั้งผู้ลงนามและผู้ไม่ได้ลงนามใน NCA มารวมกันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการระดับชาติที่ใหญ่กว่านอกจากนี้ และยังได้แต่งตั้งอู หล่า หม่อง ซเว ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาอาวุโสของ MPC ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการเตรียมการสำหรับการจัดการประชุมสันติภาพสหภาพ คณะกรรมการชุดนี้ได้รับมอบหมายให้จัดเตรียมการประชุมปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการประชุมกับกลุ่มชาติพันธุ์ในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2559 และการประชุมปางโหลงที่จัดขึ้นโดยองซานบิตาของเธอในปี 2490 ทั้งรัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างใช้ชื่อและการเชื่อมโยงที่ดึงดูดใจนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกำหนดวาระการประชุม รัฐบาลชุดใหม่ตั้งใจที่จะส่งสัญญาณว่าการประชุมครั้งนี้จะเปลี่ยนแบบความรู้สึกของกลุ่มสหพันธรัฐเสรีนิยมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแนวทางขององซานในการจัดการกับชนกลุ่มน้อย

สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ ชื่อดังกล่าวกลับทำหน้าที่เตือนให้ทุกคนนึกถึงคำมั่นสัญญาเรื่องอำนาจปกครองตนเองภายในในการบริหารของรัฐบาลชาติพันธุ์ แม้ว่าอาจจะไม่น่าจะส่งสัญญาณถึงความเป็นไปได้ของการแยกตัวออกไป ในความเป็นจริงกลุ่มต่างๆ ทั้งหมดได้ระบุว่าพวกเขาจะไม่แยกตัวออกจากสหภาพ ซึ่งเป็นจุดยืนที่กองทัพมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถต่อรองได้ ลักษณะเด่นอื่นๆ ของแนวทางของรัฐบาลใหม่คือการเจรจาสันติภาพและกระบวนการที่เกี่ยวข้องต้องครอบคลุมมากที่สุด ในเรื่องนี้รัฐบาลได้เชิญตัวแทนจากพรรคการเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มพลเมือง องค์กรทางสังคมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนี้ด้วย โดยเชิญบุคคลจากองค์กรที่เป็นตัวแทนของกลุ่มเหล่านี้ประมาณสามถึงห้าคนเข้าร่วม แม้ว่าการพัฒนาครั้งนี้จะมีความสำคัญในการทำให้กระบวนการนี้มีการปรึกษาหารือกันอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับ แต่จำนวนผู้คนและกลุ่มที่เพิ่มมากขึ้นก็สร้างแรงกดดันต่อกระบวนการนี้เองและทำให้การบรรลุข้อตกลงทำได้ยากขึ้น

อย่างไรก็ตามอำนาจอยู่ที่ผู้มีอำนาจลงนามเท่านั้นที่มีอำนาจในการต่อรองในกระบวนการนี้ ส่วนที่เหลือเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ในกระบวนการระดับชาติที่สำคัญ ในฐานะส่วนหนึ่งของกระบวนการมีส่วนร่วม ชูจียังได้พบปะกับ UNFC ซึ่งประสานงานนโยบายสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ 11 กลุ่ม UNFC ซึ่งเรียกร้องให้มีการประชุมสุดยอดของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดในเมืองไมจายัน รัฐคะฉิ่น เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม โดยหวังว่าจะนำเสนอจุดยืนที่เป็นหนึ่งเดียวในนามของกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ลงนามในNCA และในทางกลับกัน รัฐบาลได้เสนอที่จะอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่งสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดดังกล่าวเพื่อเป็นการแสดงน้ำใจไมตรี เห็นได้ชัดว่าชูจียู้นิตำแหน่งที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์ หลังจากการให้สัตยาบันต่อรัฐสภาแล้ว ชูจิดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาแห่งรัฐ และด้วยเหตุนี้จึงมีอำนาจทางการเมืองและการบริหารที่เป็นอิสระ ที่สามารถในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ และแม้ว่าจะถูกห้ามไม่ให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเนื่องจากมีบุตรที่มีสัญชาติต่างประเทศตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2551 แต่ประธานาธิบดีหิน จอ ก็เป็นที่ปรึกษาและได้รับการแต่งตั้งจากชูจีเช่นกัน นอกจากนี้ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ชูจียังเป็นสมาชิกสภาความมั่นคงแห่งชาติที่มีอำนาจ และสามารถเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีนและไทย ซึ่งความปรารถนาดีและความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาสันติภาพที่ยั่งยืน ชูจียังมีส่วนร่วมที่องค์การสหประชาชาติ (UN) โดยเชิญเลขาธิการบัน คี มูน มาเป็นพยานในการลงนามข้อตกลงปางโหลงศตวรรษที่ 21 ในเดือนสิงหาคม ข้อตกลงนี้ทำให้กระบวนการสันติภาพมีความคืบหน้ามากขึ้นและการรวมบุคคลสำคัญระดับนานาชาติเข้ามาด้วยยังทำให้ข้อตกลงมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ความชอบธรรมทางการเมืองที่แข็งแกร่งที่เธอได้รับในปัจจุบันแล้ว การพัฒนาดังกล่าวยังทำให้กระบวนการโดยรวมแข็งแกร่งขึ้นและกดดันให้ทุกฝ่ายแสวงหาข้อตกลงที่ยอมรับได้

ข้อจำกัดที่มีอยู่ในการสร้างสันติภาพ สถานการณ์ในเมียนมาร์มีทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อความคิดริเริ่มในการสร้างสันติภาพของรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่กับกลุ่มชาติพันธุ์ มีโอกาสหลายประการเกี่ยวข้องกับระบอบการปกครองที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยใหม่และสัญญาฉบับใหม่ที่ส่งไปยังกลุ่มชาติพันธุ์จนถึงขณะนี้ แต่ในทางกลับกันก็มีข้อจำกัดเช่นกัน และข้อจำกัดหลายประการเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขทางการเมืองและโครงสร้างที่ตกผลึกมาตามกาลเวลาเพื่อเริ่มต้นด้วยโอกาส รัฐบาลชุดใหม่ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากระบวนการสันติภาพคือลำดับความสำคัญสูงสุดในการปกครอง ส่งสัญญาอย่างชัดเจนว่ามีแนวโน้มที่จะผ่อนปรนมากขึ้นกว่ารัฐบาลชุดก่อนและกำลังหันไปสนับสนุนข้อตกลงระดับรัฐบาลกลางซึ่งน่าจะให้รัฐต่างๆ มีอำนาจปกครองตนเองมากขึ้น การแต่งตั้ง ดิน เมียว วิน และการสร้างโครงสร้างใหม่ในกรุงเนปิดอว์เพื่อจัดการกับกระบวนการนี้ ล้วนเป็นสัญญาณที่ชัดเจนต่อกลุ่มชาติพันธุ์ว่าชูจียู้นิทั้งเจตจำนงทางการเมืองและอำนาจที่จะผลักดันกระบวนการนี้ให้ก้าวหน้าต่อไป การประชุมกับUNFC และการเรียกร้องให้จัดเตรียมการประชุมปางโหลงศตวรรษที่ 21 ใหม่ในเดือนสิงหาคมยังแสดงให้เห็นถึงความเร่งด่วนของภารกิจนี้ด้วย การพัฒนาเหล่านี้ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มีทัศนคติเชิงบวกมากขึ้นในการติดต่อกับรัฐบาลและมีความหวังว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาที่ยากลำบากและค้างคาได้ การจัดตั้งกระทรวงกิจการชาติพันธุ์แห่งใหม่และการแต่งตั้งผู้สมัครจากชนกลุ่มน้อยให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาลชุดใหม่ล้วนบ่งชี้ถึงแนวทางที่ผ่อนปรนมากขึ้น ความคิดริเริ่มดังกล่าวทำให้ได้รับความไว้วางใจและความปรารถนาดีจากชนกลุ่มน้อย ซึ่งในอดีตพวกเขาไม่ไว้วางใจรัฐบาลและกล่าวหาว่ารัฐบาลเลือกปฏิบัติต่อพวกเขา นอกจากนี้ ในแง่ของการรับรู้ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่มองว่ารัฐบาลNLD เป็นหุ้นส่วนในการเจรจาที่ถูกต้องตามกฎหมายมากกว่ารัฐบาลชุดก่อนและกองทัพมาก เนื่องจากรัฐบาลชุดก่อนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งอย่างท่วมท้นและเป็นที่ยอมรับของประชาชน ถึงแม้ว่ารัฐบาลชุดใหม่จะมีความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบของชนกลุ่มน้อยแต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการที่ต้องพิจารณา และสิ่งนี้ทำให้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรอบคอบ ข้อพิจารณา

เหล่านี้ส่วนใหญ่มีลักษณะเชิงโครงสร้างและเกี่ยวข้องกับทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ ตลอดจนโครงสร้างและความรับผิดชอบของรัฐบาลปัจจุบัน

ปัญหาประการแรกคือกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้รวมกันเป็นหนึ่งเดียวในประเด็นต่างๆ มีองค์กรมากมายที่อ้างว่าเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของตน และบางองค์กรเหล่านี้ก็มีสมาชิกที่ทับซ้อนกัน UNFC เองประกอบด้วยเพียง 11 จาก 21 กลุ่มที่ระบุตนเองว่าเป็นคู่สนทนากับรัฐบาลจาก 21 กลุ่มนี้ กองทัพไม่กระตือรือร้นที่จะจัดการกับองค์กรทั้ง 6 แห่งดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ในจำนวนนี้ 3 แห่งถือเป็นพรรคการเมือง และอีก 3 แห่งได้ต่อสู้กับกองกำลังของรัฐบาลหลายครั้งจนทำให้ทั้งสองฝ่ายสูญเสียชีวิต กองทัพจึงไม่เต็มใจที่จะจัดการกับกลุ่มทั้ง 6 กลุ่มนี้ และได้รับข่าวว่ากลุ่มที่กองทัพต่อสู้ด้วยล่าสุด 3 กลุ่มจะต้องยอมจำนนก่อนเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการเจรจา แม้กระบวนการสันติภาพจะต้องเป็นกระบวนการที่เปิดกว้างและเกี่ยวข้องกับกลุ่มกบฏชาติพันธุ์ทั้งหมด เป็นเรื่องยากที่จะเห็นว่าความแตกต่างของความคิดเห็นนี้จะปรองดองกันได้อย่างไรเพื่อความพึงพอใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กลุ่ม KIO/KIA ของรัฐกะฉิ่นมีตัวแทนที่แข็งแกร่งที่สุดใน UNFC และได้เรียกร้องให้รัฐบาลยอมรับมติที่ได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดที่ไม่เจายนี่จัดขึ้นเมื่อปลายเดือนกรกฎาคมอีกด้วย แต่ไม่น่าจะเป็นไปได้ที่ทั้งรัฐบาลและกองทัพจะยอมรับมติฝ่ายเดียวของ UNFC อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ เช่นกัน ซึ่งได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นความขัดแย้งด้วยอาวุธ เช่นหลังมีการลงนามในข้อตกลงหยุดยิงแห่งชาติ (NCA) ก็เกิดการปะทะกันอย่างกว้างขวางในรัฐฉานระหว่างสภา กอบกู้รัฐฉาน (RCSS) ซึ่งเป็นผู้ลงนามในข้อตกลงหยุดยิงแห่งชาติ (NCA) และกลุ่ม TNLA ซึ่งไม่มีข้อตกลงหยุดยิงทวิภาคีกับรัฐบาลด้วยซ้ำ เมื่อไม่นานมานี้ยังเกิดการปะทะกันระหว่างกองทัพกะเหรี่ยงพุทธประชาธิปไตย (DKBA) และกองกำลังป้องกันชายแดน (BGF) กับกองทัพในเขตตะนาวศรี การสู้รบครั้งนี้เพียงอย่างเดียวทำให้ชาวบ้านกว่า 5,000 คนต้องอพยพหนีการสู้รบและบางส่วนข้ามชายแดนเข้ามายังประเทศไทยในเดือนกันยายน 2559 ในกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด KNU ให้การสนับสนุน NCA มากที่สุด ในขณะที่ KIO/KIA แสดงความไม่แน่ใจมากที่สุด ส่วน KIA ยังต่อสู้กับกองทัพเป็นประจำตั้งแต่การหยุดยิงล้มเหลวในเดือนมิถุนายน 2554 และสุดท้ายกลุ่มที่มีกองทัพประจำการที่ใหญ่ที่สุดคือ UWSA ไม่กระตือรือร้นที่จะลงนามในข้อตกลงใดๆ เพิ่มเติมกับรัฐบาล โดยตัวแทนของกลุ่มได้เดินออกจากการประชุมปางโหลง (Panglong) ในศตวรรษที่ 21 และไม่พอใจที่ไม่มีการเคารพพิธีการที่เหมาะสมในการเข้าร่วม

ปัญหาสำคัญประการที่สอง มาจากฝ่ายชาติพันธุ์ ที่ว่ากลุ่มต่างๆ คาดหวังว่าจะได้รับอนุญาตให้คงไว้ซึ่งกองทัพและอาวุธส่วนตัวไว้เป็นหลักประกันในกรณีที่ข้อตกลงใดๆ ล้มเหลว แต่กระบวนการปลดอาวุธก็มีแนวโน้มที่จะเป็นส่วนหนึ่งของวาระการประชุมในอนาคต จนถึงขณะนี้ยังไม่มีกลุ่มใดแสดงความสนใจที่จะวางอาวุธลง

ประการที่สามมีประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของจีนซึ่งถือว่าส่งผลกระทบต่อทัศนคติของ “ฝ่ายเหนือ” กลุ่มเหล่านี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีนและกลุ่มต่างๆ เช่น ชาววาและชาวโกกังเป็นชาวจีนเชื้อสายจีนและใช้ภาษาจีนกลางในพื้นที่บริหารของตน รวมถึงใช้เงินหยวนของจีนแทนเงินจ๊าดของเมียนมาในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากกลุ่มกบฏเหล่านี้จำนวนมากดำเนินการมาเป็นเวลานานกว่าห้าสิบปีแล้ว จึงยังมีประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมืองของภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบอีกด้วย กลุ่มเหล่านี้จำนวนมากรักษาความเป็นอิสระทางการเงินของตนไว้ได้ด้วยการควบคุมป่าไม้เพื่อปลูกไม้เนื้อแข็งและพื้นที่ทำเหมืองอัญมณีที่อุดมสมบูรณ์ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีการสู้รบที่รุนแรงที่สุดระหว่าง KIA และกองทัพเกิดขึ้นเมื่อกองทัพยึดไม้ที่ตัดอย่างผิดกฎหมายและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดและขนส่ง ดังนั้นจึงมีคำถามเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและวิธีที่จะแบ่งทรัพยากรเหล่านี้อย่างยุติธรรมเมื่อรวมกัน จากนั้นก็มีความซับซ้อนเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นในฝ่ายรัฐบาล และส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจของกองทัพในประเทศภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ

2551 บางทีอาจเป็นข้อกำหนดที่สำคัญที่สุดคือการควบคุมกระทรวงมหาดไทยกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกิจการชายแดนของกองทัพ โดยสองข้อหลังนี้จะเกี่ยวข้องกับการเจรจาสันติภาพอย่างชัดเจน กองทัพถูกส่งไปประจำการในพื้นที่หลายแห่งที่กลุ่มกบฏตั้งอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่กองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์เหล่านี้

ประการที่สี่ กองทัพชาติพันธุ์จำนวนมากตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติดกับจีน อินเดีย และไทย และพื้นที่เหล่านี้ อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลของกองทัพเช่นกัน กองทัพมีสิทธิ์โดยอัตโนมัติที่จะได้ที่นั่ง 25 เปอร์เซ็นต์ของที่นั่งทั้งหมดในรัฐสภาของรัฐและของรัฐบาลกลาง และยังรักษาเสียงข้างมากของผู้ได้รับการเสนอชื่อ 6 คนในสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งจะได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินใจเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่ขัดแย้ง ในขณะที่รัฐธรรมนูญปัจจุบันให้อำนาจกองทัพในการควบคุมประธานาธิบดีของประเทศและแทรกแซงสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศเพื่อให้แน่ใจว่าอำนาจอธิปไตยและการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ (Taylor, 2009, p. 498) กระบวนการสันติภาพใดๆ จะประสบความสำเร็จ กองทัพจึงเป็นบุคคลที่สามในการเจรจา นอกเหนือไปจากรัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่อมาพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปมาของความสัมพันธ์ระหว่างซูจีกับกองทัพ เปลี่ยนไป กองทัพมองว่าซูจีคุกคามผลประโยชน์ทับซ้อนของกองทัพภายในระบอบรัฐสภาที่กำลังเปลี่ยนแปลง

กระบวนการสร้างประชาธิปไตยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการใช้ความรุนแรงหรือไม่ และได้เปลี่ยนจากเรื่องชาติพันธุ์มาเป็นศาสนาหรือไม่ เพราะแม้ว่ารัฐบาลชุดต่อๆ มาหลังจากปี 2553 จะพยายามปราบปรามความรุนแรงที่เกิดจากแรงบันดาลใจทางชาติพันธุ์ แต่กลับมีความรุนแรงที่กำหนดโดยศาสนาซึ่งมุ่งเป้าไปที่ชาวมุสลิมกลับเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2012 และยังคงดำเนินต่อไปจนถึงปี 2014 ความรุนแรงครั้งใหญ่ที่สุดในรัฐยะไข่ในเดือนมิถุนายนและตุลาคม 2012 และที่เมืองเมกตลาในเขตมณฑลทะเลในปี 2014 นอกจากนี้ยังมีการปะทุของความรุนแรงในลักษณะเดียวกันเป็นระยะๆ ขานเมืองย่างกุ้ง และลาซีโอ ในรัฐฉานทางตอนเหนืออันเป็นผลจากความรุนแรงทั้งหมดนี้และการตอบสนองที่ล่าช้าของกองกำลังรักษาความปลอดภัย ในปัจจุบันมีผู้พลัดถิ่นภายในประเทศประมาณ 150,000 คนในรัฐยะไข่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่ต้องแบกรับภาระหนักที่สุดของความรุนแรง ปัญหานี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากนานาชาติอย่างมาก และยังทำให้ชื่อเสียงของรัฐบาลชุดปัจจุบันเสียหายอีกด้วย เนื่องจากไม่สามารถจัดการกับปัญหานี้ได้

5.สรุป

การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ด้วยกระบวนการสร้างสันติภาพของเมียนมาร์ ที่เริ่มต้นด้วยกระบวนการประชาธิปไตยในเมียนมาร์ตั้งแต่ปี 2010 จะเห็นชัดว่าการสร้างประชาธิปไตยนั้นเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสันติภาพจริง ๆ แม้ว่าคณะทหารที่มีอำนาจก่อนปี 2010 จะสามารถลงนามในข้อตกลงสันติภาพทวิภาคีที่สำคัญหลายฉบับได้ แต่ข้อตกลงเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศของฝ่ายทหารด้วย เริ่มจากรัฐบาลเต็ง เส่ง ที่กำหนดแผนงานที่มีความสอดคล้องกันมากขึ้นเพื่อบรรลุข้อตกลงหยุดยิงและพยายามขยายกระบวนการที่มีอยู่ให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด ขณะที่รัฐบาลต่อมาจาก NLD ต้องได้รับการสนับสนุนจากกองทัพจึงจะประสบความสำเร็จได้ ในทางกลับกัน กองทัพก็ตระหนักเช่นกันว่ากลุ่มชาติพันธุ์มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลพลเรือนชุดใหม่มากขึ้นและเต็มใจที่จะเจรจาและแก้ไขข้อขัดแย้งเพื่อความพึงพอใจร่วมกันมากขึ้น ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกันทั้งสามฝ่ายคือกองทัพ รัฐบาลพรรคสันติภาพเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มชาติพันธุ์ การประชุมทั้งหมดเหล่านี้และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย และความสัมพันธ์กับกระบวนการสันติภาพ ซึ่งกองทัพต้องการให้ยกเลิกการคว่ำบาตร ระหว่างประเทศที่ให้คำมั่นสัญญาต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาธิปไตยและกระบวนการสันติภาพ จากสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหประชาชาติ เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาภายนอกที่สำคัญอื่น ๆ รัฐบาล ชุดใหม่เป็นประชาธิปไตยส่งสัญญาณเชิงบวกไปยังกลุ่มชาติพันธุ์และระบุอย่างชัดเจนว่ากระบวนการสันติภาพเป็น

วาระเร่งด่วนและสำคัญที่สุด กลุ่มชาติพันธุ์มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติอย่างหนักเพื่อบรรลุข้อตกลงที่ยอมรับได้ ผลประโยชน์ที่บรรจบกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและความรู้สึกร่วมกันว่าถึงเวลาที่เหมาะสมแล้วที่จะลงนาม ข้อตกลงหยุดยิงระยะยาวที่สามารถปฏิบัติได้ ปัญหาของสถานการณ์จะคลี่คลายได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่า ทุกฝ่ายต้องพร้อมที่จะประนีประนอมจุดยืนของตนเพื่อประโยชน์ของสันติภาพและความมั่นคงในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- ปิติ ศรีแสงนาม. (2023). Zomia ตอนที่ 2: สหภาพแห่งพม่า รอยร้าวแห่งชาติพันธุ์ที่ขัดแย้ง. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2023 จาก <https://www.the101.world/zomia-2/>
- วีรัส ประเศษฐโธ. (2565). การแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- Eleven Newsmedia Myanmar. (2016a, June 7). Government to meet Wa, Mongla armed groups. Retrieved March 22, 2017, from <http://www.elevenmyanmar.com/politics/government-meet-wa-monglaarmed-groups>
- Eleven Newsmedia Myanmar. (2016b, July 6). Aung San Suu Kyi to lead NRPC. Retrieved March 22, 2017, from <http://www.elevenmyanmar.com/politics/5342>
- Ganesan, N. (2005). Myanmar's foreign relations: Reaching out to the world. In K. Y. Hlaing, R. H. Taylor, & T. M. M. Than (Eds.), *Myanmar: Beyond politics to societal imperatives* (pp. 30–55). Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Ganesan, N. (2014). The Myanmar Peace Center: Its origins, activities and aspirations. *Asian Journal of Peacebuilding*, 2(1), 127–141.
- Ganesan, N. (2015). Ethnic insurgency and the Nationwide Ceasefire Agreement in Myanmar. *Asian Journal of Peacebuilding*, 3(2), 273–286.
- Ganesan, N. (2017). Appraising Myanmar's democratic transition and evolving challenges. *Japanese Journal of Political Science*, 18(1), 196–215.
- Haacke, J. (2006). *Myanmar's foreign policy: Domestic influences and international implications*. London: Routledge.
- Holiday, I. (2011). *Burma redux: Global justice and the quest for political reform in Myanmar*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Kyaw, Y. H. (2013). The Four Eights Democratic Movement and political repression in Myanmar. In N. Ganesan & S. C. Kim (Eds.), *State violence in East Asia* (pp. 231–256). Lexington: University Press of Kentucky.
- Levine, R. A. (1961). Anthropology and the study of conflict: An introduction. *Journal of Conflict Resolution*, 5(1), 3–15.
- President Office. (2017, July 26). Ethnic armed organisations' conference commences. Government of Myanmar. Retrieved February 1, 2021, from <https://web.archive.org/web/20210201225418/http://www.president-office.gov.mm/en/?q=issues/peace/id-6432>

South, A. (2008). *Civil society in Burma: The development of democracy amidst conflict*. Honolulu: East-West Center.

Taylor, R. H. (2007). British policy towards Myanmar and the creation of the 'Burma problem.' In N. Ganesan & K. Y. Hlaing (Eds.), *Myanmar: State, society and ethnicity*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.

Taylor, R. H. (2009). *The state in Myanmar*. Singapore: NUS Press.